

Predikan i Tunge och Skepplanda kyrkor 2021 av Tobias Bäckström

Juldagen

”Jesu födelse”

Jes 9:2-7

1 Joh 1:1-4

Luk 2:1-20, Joh 1:1-14

Ps: 119, 126, 121, 122

Vi firar idag en historisk händelse. Evangelisten Lukas är ju mycket noga med att understryka detta. I det välkända julevangeliet nämns kejsare och ståthållare och viktiga myndighetsbeslut som en skattskrivning för att pricka in Jesus födelse.

Utifrån de uppgifter som Lukas förser oss med kan vi därför datera födelsen till någon gång mellan år 6 och år 4 f Kr. Exakt vilken dag vet vi dock inte och i den västliga traditionen har vi valt att fira Jesu födelse den 25 december medan den östliga kyrkan firar den 6 januari. Men det viktiga är att det är en *historisk* händelse som har kopplingar till den övriga historien på den tiden. Och inte bara på den tiden utan hela mänsklighetens historia.

Varför är Lukas så noga med att plocka in kejsar Augustus och Qurinius i sin berättelse om Jesu födelse? Ja, det var så man daterade händelser på den tiden när det fanns lite olika typer av tideräkningar och det därför inte skulle bli så meningsfullt att ange ett årtal. Det fanns ju både den julianska solkalendern och den babyloniska månkalendern, och romarna satte år noll när Rom grundades och judarna när Gud skapade världen. Det fanns alltså inget universellt sätt att datera dagar och månader och år som alla var överens om. Så därför fick man uttrycka sig så som Lukas gör.

Idag är det annorlunda. Vi säger inte: *det år då Magdalena Andersson blev statsminister, det var under pandemins andra år...* nej vi säger 2021 och alla på hela jordklotet vet vilket år som avses.

Det är egentligen ganska fantastiskt: hela världen är idag överens om hur vi ska räkna tiden. Visserligen finns det andra tideräkningar även idag, den östliga kyrkan använder sig till exempel fortfarande av den julianska solkalender medan vi gick över till den gregorianska. Och Islam utgår från när Muhammed kom till Mecka som år noll, men de andra kalendrarna måste förhålla sig till den som gäller för alla och överallt. När en muslim säger att det är år 1399 som måste de ju genast lägga till: dvs. 2021.

Varför pratar jag så mycket om kalendrar och tideräkning? Jo, när Gud föddes i Betlehem, för så är det ju, Gud blev människa i Jesus Kristus, då är det som om tiden stannar upp. Där och då börjar skapelsen om från början. Nu sker något nytt som aldrig har hänt innan och aldrig kommer hända igen. Gud och människa smälter samman till ett och evigheten blir en del av tiden. Vår tideräkning förhåller sig till denna historiska händelse.

Man kan likna detta vid ett koordinatsystem. Ordet *origo* är latin och betyder ursprung. Men i ett koordinatsystem är origo den punkten där y-axeln och x-axeln skär varandra. De två olika

linjerna, den vertikala och den horisontella möts i centralpunkten, origo. Och när man anger alla andra punkter i koordinatsystemet utgår man från den här centralpunkten. (-1, +2) t ex betyder att punkten ligger en punkt till vänster om origo på x-axeln och 2 punkter ovanför på y-axeln.

Vad har nu detta med Jesu födelse att göra, kanske ni undrar? Jo, om y-axeln, den vertikala är Gud och x-axeln, är mänskligheten så möts människa och Gud i origo som är Jesus. Jesus är den punkt där Gud och mänskligheten möts.

Och alla vi andra punkterna i historiens stora koordinatsystem, vår position bestäms utifrån Jesus själv. Både tidsmässigt, under de år efter Kristi födelse som vi föds, lever och dör. Men även i vår mänsklighet, i vad det är att vara människa bestäms utifrån vår position till Jesus. Origo betydde alltså *ursprung* och Jesus är ursprunget till vad det är att vara människa.

Poängen med att Gud blev människa är *att han blev människa!*

Vi pratar ju om Adam som vårt ursprung, mänskligheten har ett biologiskt ursprung oavsett var och när vi förlägger detta. Det viktiga är inte hur många år sedan det var. Men mänskligheten gick vilse när man tappade sin moraliska kompass. Tidigt spårade människan ut med synd och ondska som följd.

Det som händer nu i Betlehem är att mänskligheten börjar om på nytt, vi får ett nytt ursprung att relatera till. Jesus är den sanna människan, den nya Adam, en ny skapelse. Förutsättningen för frälsningen är denna punkt där alla linjer strålar samman. För det handlar inte bara om att Gud kliver ner till oss här på jorden, det handlar också om att han drar mänskligheten till sig. Det är en dubbelriktad rörelse: Gud blev en av oss för att vi ska kunna vara hos honom.

Denna historiska händelse har fått återverkning på resten av historien, ja till och med på historien före Jesu födelse, tiden till vänster om y-axeln. Då, innan år noll, visste man förstås ännu inte det, men även de åren dateras i relation till när Gud blev människa. Oavsett var du befinner dig i Guds koordinatsystem så står du hela tiden i relation till origo, Jesus Kristus.

Jesus är därför inget undantag, ingen engångshändelse. Nu låter det som att jag motsäger mig själv, att Gud blev människa är förstås en unik historisk händelse. Men det stannar inte där. Målet med att Gud blev människa är att *alla* människor, ja, mänskligheten i sin helhet, mer och mer ska stråla samman med Gud. Jesu födelse är början på en rörelse som sprider sig genom historien och påverkar oss alla. När Gud blev människa, då innebar det att *en människa blev Gud*, människan Jesus Kristus. Han är den förste och vi är hans efterföljare. Jesus, den nye Adam har öppnat upp en väg till Gud för oss, en väg till origo, till krubban, till mötesplatsen mellan Gud och människa.